

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про лобізм» (реєстр. № 5145 від 20 вересня 2016 року)

Комітет з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 22 лютого 2017 року (протокол № 56) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям Закону України «Про лобізм» (реєстр. № 5145 від 20 вересня 2016 року), поданий народними депутатами України Батенком Т.І., Дубініним О.І. та іншими (далі – Законопроект).

Згідно з пояснювальною запискою до Законопроекту він розроблений з метою внесення відповідних змін до статті 291 «Загальні положення» глави 1 «Спрощена система оподаткування, обліку та звітності» розділу XIV «Спеціальні податкові режими» Податкового кодексу України (далі – ПК України) у зв'язку з прийняттям Закону України «Про лобізм».

Для досягнення мети авторами пропонується доповнити статтю 291 ПК України новою частиною 291.8 такого змісту: «Не справляється єдиний податок будь-яким платником єдиного податку з правочинів з послугою лобізм. Доходи за такими послугами оподатковуються за загальною системою оподаткування (податок на прибуток підприємств)».

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з такого.

В Основному Законі України визначається, що Україна є демократичною, соціальною, правовою державою, у якій визнається і діє принцип верховенства права (стаття 1, частина перша статті 8); права і свободи людини та їх гарантії визначають зміст і спрямованість діяльності держави; держава відповідає перед людиною за свою діяльність; утвердження і забезпечення прав і свобод людини є головним обов'язком держави (частина друга статті 3); органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених Конституцією межах і

відповідно до законів України (частина друга статті 6); органи державної влади, у тому числі й Верховна Рада України, та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України (частина друга статті 6, частина друга статті 19, стаття 85); Конституція України має найвищу юридичну силу, закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8); забезпечення економічної безпеки України є однією з найважливіших функцій держави (частина перша статті 17).

Відповідно до позиції Конституційного Суду України, викладеної в абзаці другому пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 14 грудня 2000 року № 15-рп/2000 (справа про порядок виконання рішень Конституційного Суду України), право приймати закони, вносити до них зміни у разі, коли воно не здійснюється безпосередньо народом (статті 5, 38, 69, 72 Конституції України), належить виключно Верховній Раді України (пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України) і не може передаватись іншим органам чи посадовим особам. З наведеного випливає, що Верховна Рада України може змінити закон виключно законом, а не шляхом прийняття підзаконного правового акта.

Згідно з пунктом 5 частини першої статті 85 Основного Закону України до повноважень Верховної Ради України належить визначення засад внутрішньої і зовнішньої політики. Під державною політикою розуміються стратегічні напрями діяльності держави в економічній, соціальній, гуманітарній, екологічній, правовій та інших сферах її внутрішнього життя, а також у сфері відносин з іншими державами на певну історичну перспективу. Засади внутрішньої і зовнішньої політики – це відправні ідеї, основні принципи стратегічної лінії діяльності держави у названих сферах (абзац четвертий пункту 2 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 02 березня 1999 року (справа про комунальні послуги).

Податкова політика – це діяльність держави у сферах запровадження правової регламентації та організації справляння податків і податкових платежів до централізованих фондів держави. Конституційне повноваження Верховної Ради України на визначення засад цієї політики реалізоване нею, зокрема, у ПК України.

Виконання конституційного обов'язку, передбаченого статтею 67 Основного Закону України, реалізується сплатою кожним податків і зборів. Відповідно до своїх конституційних повноважень Верховна Рада України виключно законами України визначає права і свободи людини і громадянина, гарантії цих прав і свобод, а також виключно законами України встановлює систему оподаткування, податки і збори (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85, пункт 1 частини першої та пункт 1 частини другої статті 92 Конституції України). При унормуванні цих суспільних відносин держава має право визначати механізми, які забезпечують платником належну сплату податків і зборів.

За правовою позицією Конституційного Суду України встановлення системи оподаткування, податків і зборів, їх розмірів та порядку сплати є виключно прерогативою закону. При унормуванні цих суспільних відносин держава має право визначати механізми, які забезпечують платником належну сплату податків і зборів (абзац четвертий підпункту 4.1. пункту 4 мотивувальної частини Рішення від 24 березня 2005 року № 2-рп/2005 (справа про податкову заставу), абзаци третій, четвертий підпункту 3.4. пункту 3 мотивувальної частини Рішення від 12 червня 2012 року № 13-рп/2012).

Так, податкове законодавство, уточнюючи імперативне веління держави своєчасно сплачувати податки та збори в повному обсязі відповідно до податкового обов'язку, забезпечує загальність оподаткування, тобто кожна особа зобов'язана сплачувати встановлені ПК України, законами з питань митної справи податки та збори, платником яких вона є (підпункт 4.1.1. пункту 4.1. статті 4 ПК України).

Потрібно враховувати, що конституційні положення про обов'язковість закріплення у законі системи оподаткування, податків та зборів визначають і передбачені ПК України режими оподаткування, загальноновизнаними елементами яких є суб'єкт або платник податку, об'єкт оподаткування, одиниця оподаткування, джерело сплати податку, податкова ставка, податковий період, строки та порядок сплати податку, податкова квота, податкові пільги (абзац перший пункту 4 мотивувальної частини Рішення Конституційного Суду України від 23 червня 2009 року № 15-рп/2009 (справа про тимчасову надбавку до діючих ставок ввізного мита). Водночас держава наділена повноваженнями на власний розсуд встановлювати особливий порядок оподаткування окремих категорій господарюючих суб'єктів за допомогою системи певних заходів (спеціальний податковий режим відповідно до пункту 11.2. статті 11 ПК України).

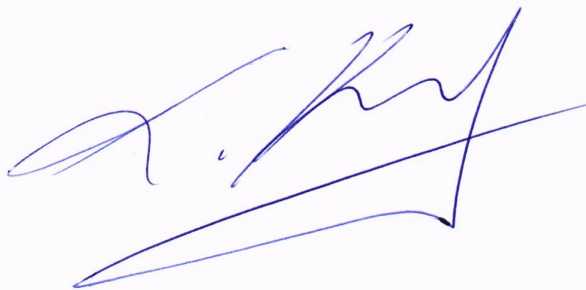
Слід зазначити, що Конвенція про взаємну адміністративну допомогу в податкових справах (ратифікована із застереженнями Законом України від 17 грудня 2008 року № 677-VI) враховує основоположні принципи, які надають кожній особі право на те, щоб її права та обов'язки були визначені відповідно до належної правової процедури та повинні бути визнані такими, що застосовуються до податкових справ у всіх державах, а також те, що держави повинні докладати зусиль для захисту законних інтересів платників податків, зокрема для належного захисту від дискримінації та подвійного оподаткування.

Верховна Рада України – єдиний орган законодавчої влади в Україні, одним із повноважень якого є прийняття законів (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85 Конституції України). З огляду на зазначене, законодавча ініціатива є предметом правового регулювання закону та узгоджується з Конституцією України.

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до Податкового кодексу України у зв'язку з прийняттям

Закону України «Про лобізм» (реєстр. № 5145 від 20 вересня 2016 року), поданий народними депутатами України Батенком Т.І., Дубініним О.І. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

A handwritten signature in blue ink, consisting of several fluid, overlapping strokes that form a stylized representation of the name R.P. Knyazevich.

Р.П. КНЯЗЕВИЧ